

ZMAGOVALCI NATEČAJA EVROPA V ŠOLI 2024 / 2025

DIGITALNO DRŽAVLJANSTVO

ČAROVNIJA NA DLANI, NAJ TE VODI MODROST, KO BRSKAŠ PO STRANI

LIKOVNI NATEČAJ

VRTCI

1. mesto, Lara Erman, Mrežimo strpen govor, Vrtec pri OŠ Milana Majcna, Šentjanž
2. mesto, Iva Hobić, Samo en klik za premik, Vrtec VVE pri OŠ Stari trg ob Kolpi
3. mesto, Matias Franković, Digitalni priklop in odklop, Vrtec Levček pri OŠ Podbočje

OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE

PRVA TRIADA

1. mesto, Ema Hrovatin, Heker na preži – uporabi močno geslo, OŠ Stari trg ob Kolpi
2. mesto, Mia Šuklje, Drsam po spominih, tiste najlepše izdelamo za album, OŠ Metlika
3. mesto, Oliver Divjak, Ali postajamo roboti!, OŠ XIV. Divizije Senovo

DRUGA TRIADA

1. mesto, Neja Čadonič, S filtrom ali brez?, OŠ Vinica
2. mesto, Aylin Mešinović, Ali v moji tablici živi nevarni zmaj, OŠ Mirana Jarca Črnomelj
3. mesto, Tjaša Bele Pavlič, Mračna čustva, OŠ Šentjernej

TRETJA TRIADA

1. mesto, Julia Nožak Marinka, »Sama«, II. OŠ Celje
2. mesto, Julija Farčnik, Dotik brez izhoda, I. OŠ Celje
3. mesto, Manca Hočevnar, Smrtonosno zvonjenje, OŠ Krmelj

SREDNJA ŠOLA

1. mesto, Brina Papič, Digitalno državljanstvo, Gimnazija Novo mesto
2. mesto, Nika Novak, Zelena luč – korak naprej, Gimnazija Novo mesto
3. mesto, Vasja Zupanc, Družbeni standardi, Ekonomska gimnazija in srednja šola, Radovljica

POSEBNI PROGRAM

Roberta Hudak, Svet v digitalnem objemu, PPVI 6, OŠ Milke Šobar-Nataše

Danijel Kunšek, Ne nasilne igrice, OŠ NIS dr. Mihajla Rostoharja Krško

Maša Pucelj, Čarovnija na dlani – pamet v glavi, SC Višnja Gora

Jernej Kočevnar, Gledamo risanko, OŠ dr. Mihajla Rostoharja

Amsa Sertolli, Igramo se brez računalnika, OŠ dr. Mihajla Rostoharja Krško

LITERARNI NATEČAJ

OSNOVNA ŠOLA

PRVA TRIADA

1. mesto, Emir Mešanovič, Preveč telefona, OŠ Maksa Pleteršnika Pišece
2. mesto, Stela Vrtačnik, Izgubljena tablica, OŠ Venclja Perka Domžale
3. mesto, Mark Pirec, Svet brez telefonov in računalnikov, OŠ Ambrož nad Polzelo

DRUGA TRIADA

1. mesto, Mia Nemanič, Pravi svet je okoli nas, OŠ Metlika
2. mesto, Lea Saje, Izgubljena v digitalnem svetu, OŠ Frana Metelka Škocjan
3. mesto, Sofija Veber, Skupaj zmoreva, OŠ Polzela

TRETJA TRIADA

1. mesto, Ajda Čremožnik, Svoboda v kletkah, OŠ Polzela
2. mesto, Marija Furman, Drugačen, a lep, OŠ Žetale
3. mesto, Zala Puhek, Tehnologija, naše orodje, naš gospodar, OŠ komandanta Staneta Dragatuš

SREDNJA ŠOLA

1. mesto, Karmen Zaletelj, Chat GPT-pesem, Gimnazija Novo Mesto
2. mesto, Kim Grešak, »To bo vaša prihodnost«, Gimnazija in SŠ Rudolfa Maistra Kamnik
3. mesto, Lara Potrč, Datoteka 207, Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor

FOTOGRAFSKI NATEČAJ

TRETJA TRIADA

1. mesto, Vida Lamovška, Zakaj skrivaš svoj pravi obraz?, OŠ Tončke Čeč Trbovlje
2. mesto, Rubi Kastelic, Ujeto v matrici, OŠ Tončke Čeč Trbovlje
3. mesto, Nina Miklič, Digitalne verige, OŠ Polzela

SREDNJA ŠOLA

1. mesto, Patricija Kokove, Infuzija, Ekonomska šola Novo mesto
2. mesto, Aljana Anuška Gramc, Maska zaslona, Gimnazija Ptuj

3. mesto, Ana Brinec, Strahovi spleta, Gimnazija Novo mesto

VIDEO NATEČAJ

TRETJA TRIADA IN SREDNJA ŠOLA

1. mesto, Štumbelj Joldič, V mreži, Gimnazija in SŠ Rudolfa Maistra Kamnik
2. mesto, Pinija Ljubi in Ida Sluga, Digitalno državljanstvo, OŠ Brestanica
3. mesto, Nina Lapuh, Starši pazite kaj delate, OŠ Artiče

USTVARJALNI NATEČAJ

OSNOVNA ŠOLA IN SREDNJA ŠOLA

1. mesto, Miha Gebič, Računalniki in kače, niso za igrače, OŠ Stari trg pri Kolpi
2. mesto, Gabrijel Hren, Nevarnost, EGSŠ Radovljica
3. mesto, Leila Zupanc, Error, EGSŠ Radovljica

SPLETNI NATEČAJ

TRETJA TRIADA

1. mesto, ekipa Digitalna generacija: Rok Simić, Vili Zakrajšek, Saš Slokan in Tim Ribič Koražija, OŠ Litija
2. mesto, ekipa Postani moder digitalni državljan, Tilen Volker, Elhame Bajrami, Olta Hoti, Gašper Potočnik, Matic Čuk Mikelc in Žiga Kadiš, OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem

LIKOVNI NATEČAJ

VRTCI

1. mesto, Lara Erman, Mrežimo strpen govor, Vrtec pri OŠ Milana Majcna, Šentjanž

2. mesto, Iva Hobić, Samo en klik za premik, Vrtec VVE pri OŠ Stari trg ob Kolpi

3. mesto, Matias Franković, Digitalni priklop in odklop, Vrtec Levček pri OŠ Podbočje

OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE

PRVA TRIADA

1. mesto, Ema Hrovatin, Heker na preži – uporabi močno geslo, OŠ Stari trg ob Kolpi

2. mesto, Mia Šuklje, Drsam po spominih, tiste najlepše izdelamo za album, OŠ Metlika

3. mesto, Oliver Divjak, Ali postajamo roboti!, OŠ XIV. Divizije Senovo

DRUGA TRIADA

1. mesto, Neja Čadonič, S filtrom ali brez?, OŠ Vinica

2. mesto, Aylin Mešinović, Ali v moji tablici živi nevarni zmaj, OŠ Mirana Jarca Črnomelj

3. mesto, Tjaša Bele Pavlič, Mračna čustva, OŠ Šentjernej

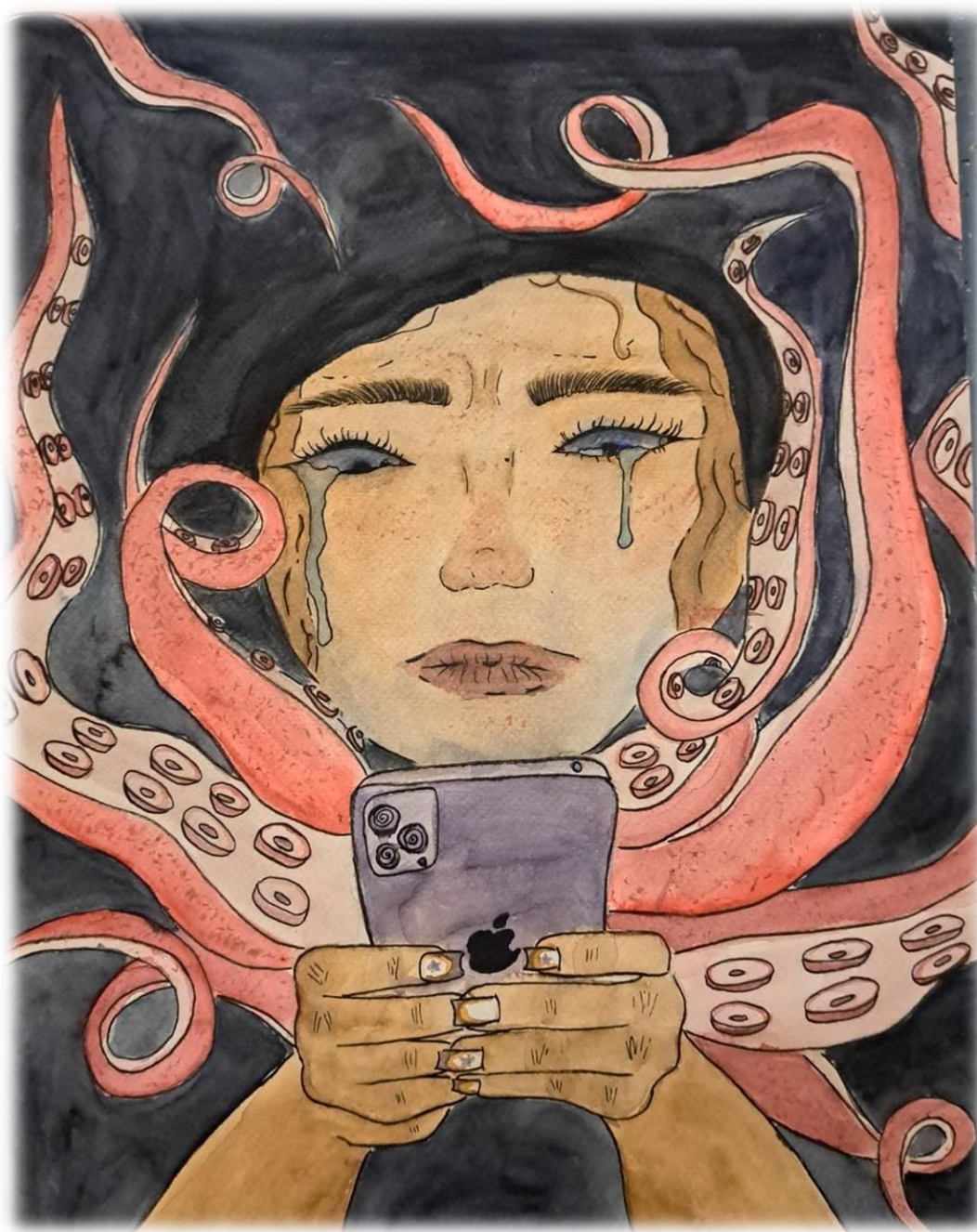

TRETJA TRIADA

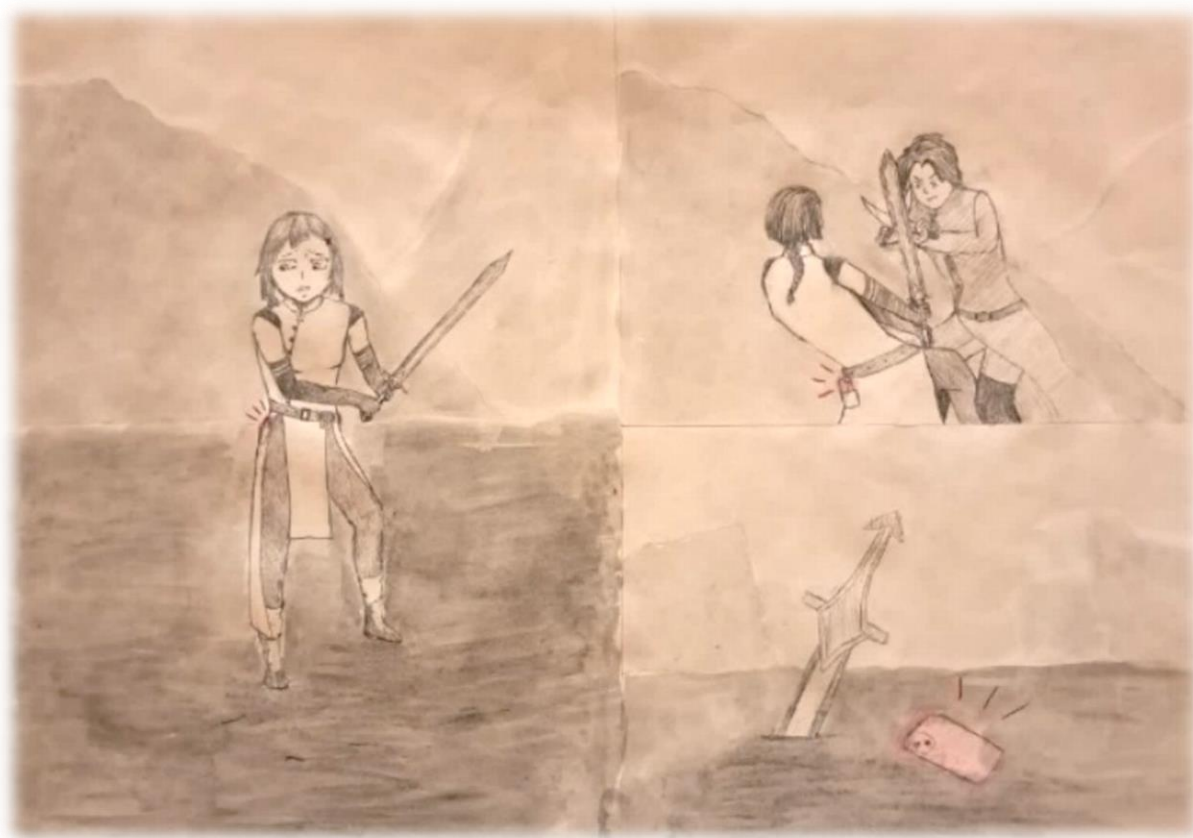
1. mesto, Julia Nožak Marinka, »Sama«, II. OŠ Celje

2. mesto, Julija Farčnik, Dotik brez izhoda, I. OŠ Celje

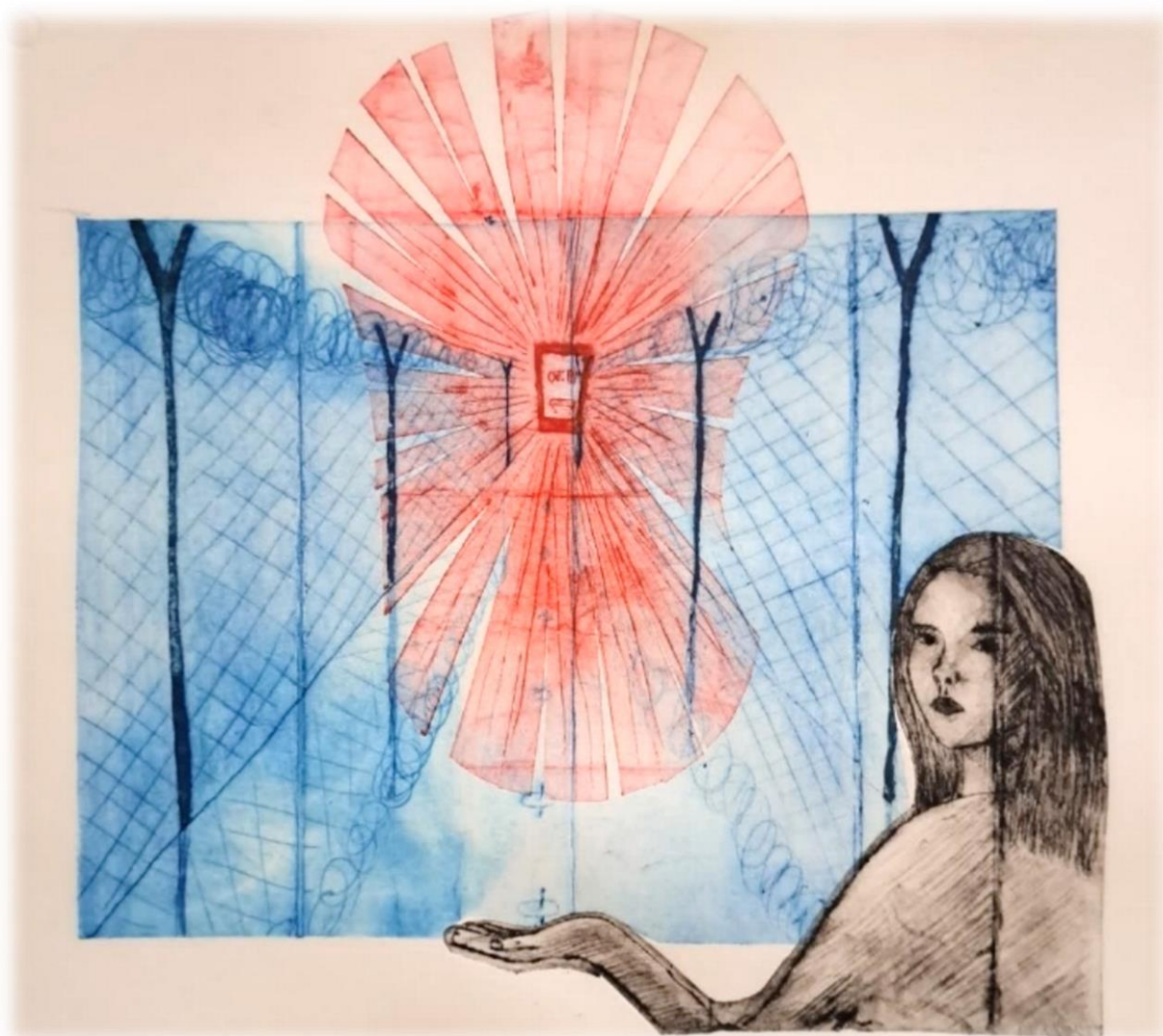

3. mesto, Manca Hočevnar, Smrtonosno zvonjenje, OŠ Krmelj

SREDNJA ŠOLA

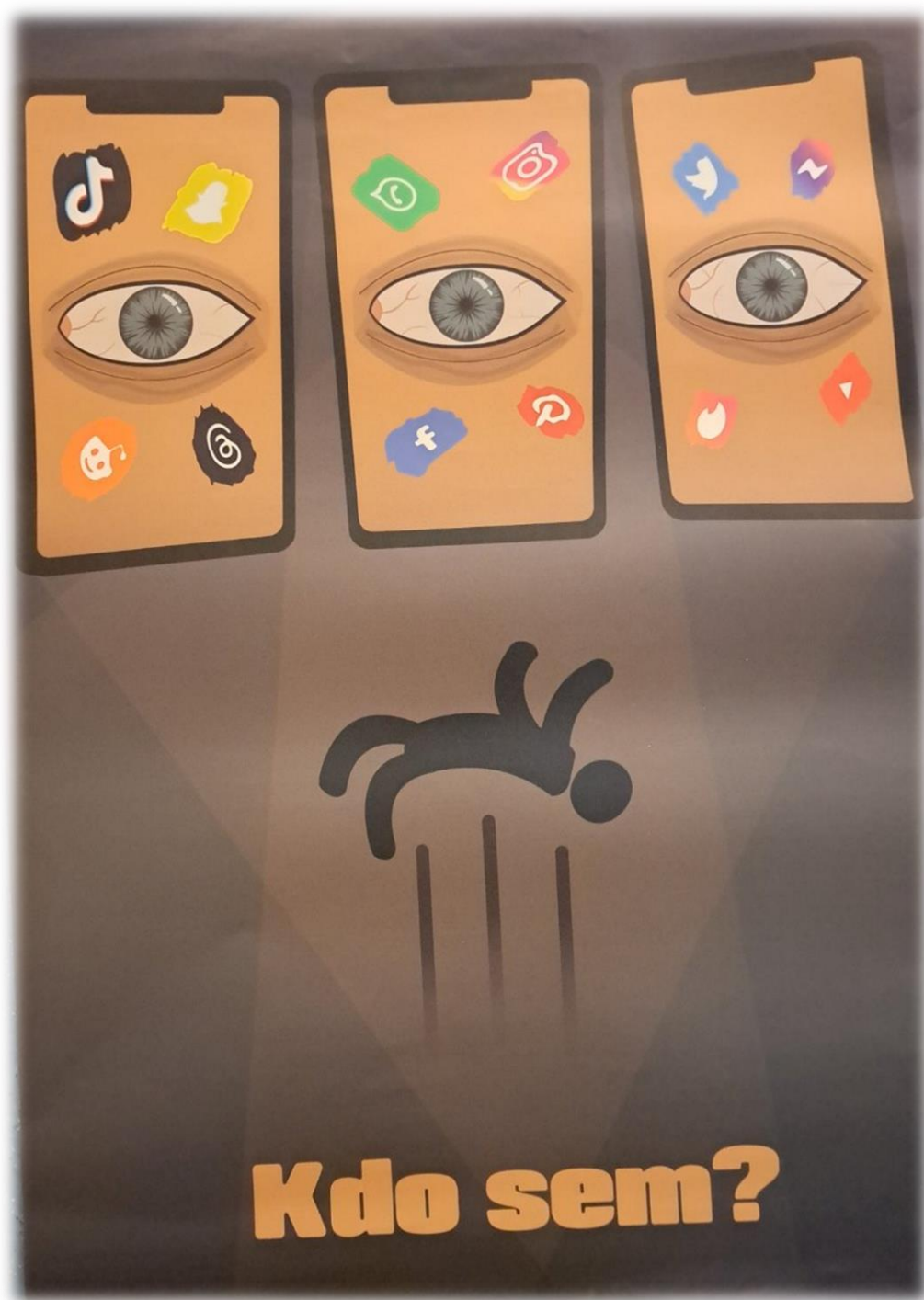
1. mesto, Brina Papič, Digitalno državljanstvo, Gimnazija Novo mesto

2. mesto, Nika Novak, Zelena luč – korak naprej, Gimnazija Novo mesto

3. mesto, Vasja Zupanc, Družbeni standardi, Ekonomska gimnazija in srednja šola, Radovljica

POSEBNE POTREBE

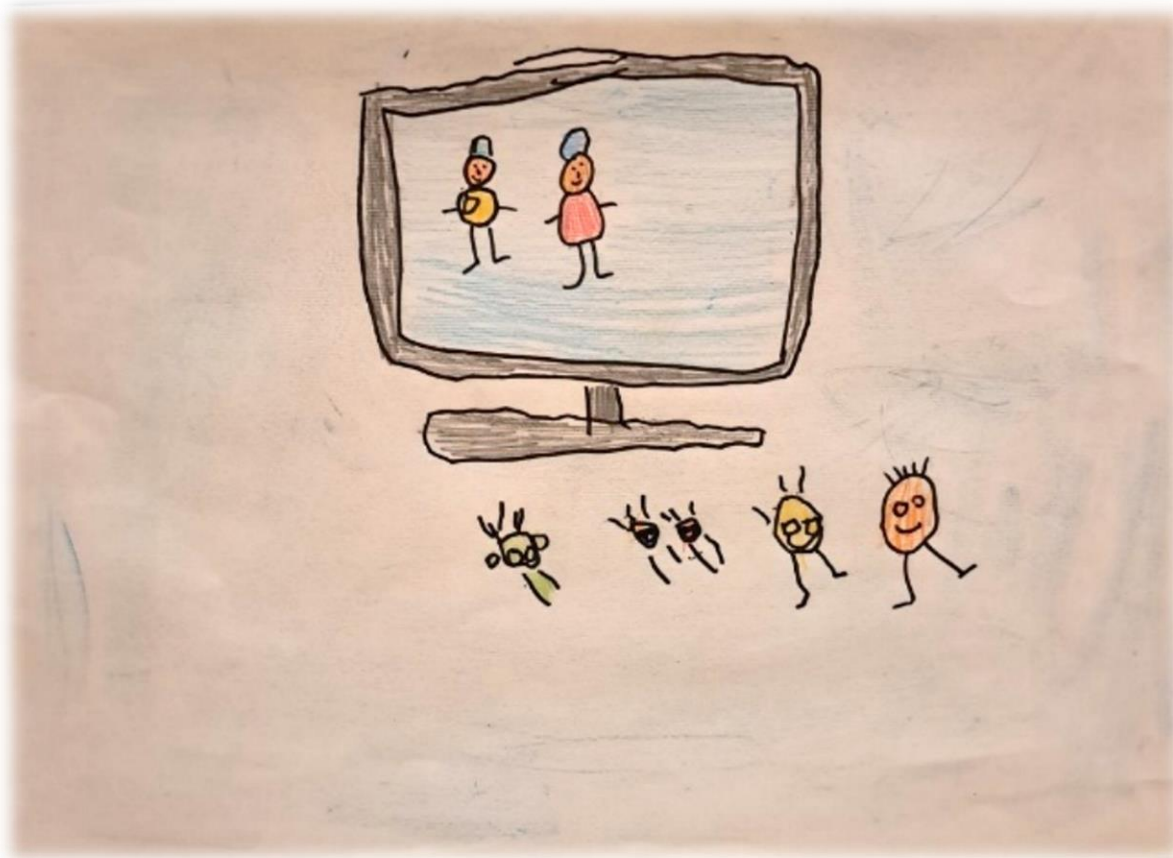
Roberta Hudak, Svet v digitalnem objemu, PPVI 6, OŠ Milke Šobar-Nataše

Danijel Kunšek, Ne nasilne igrice, OŠ NIS dr. Mihajla Rostoharja Krško

Jernej Kočevar, Gledamo risanko, OŠ dr. Mihajla Rostoharja Krško

Maša Pucelj, Čarovnija na dlani – pamet v glavi, SC Višnja Gora

Amsa Sertolli, Igramo se brez računalnika, OŠ dr. Mihajla Rostoharja Krško

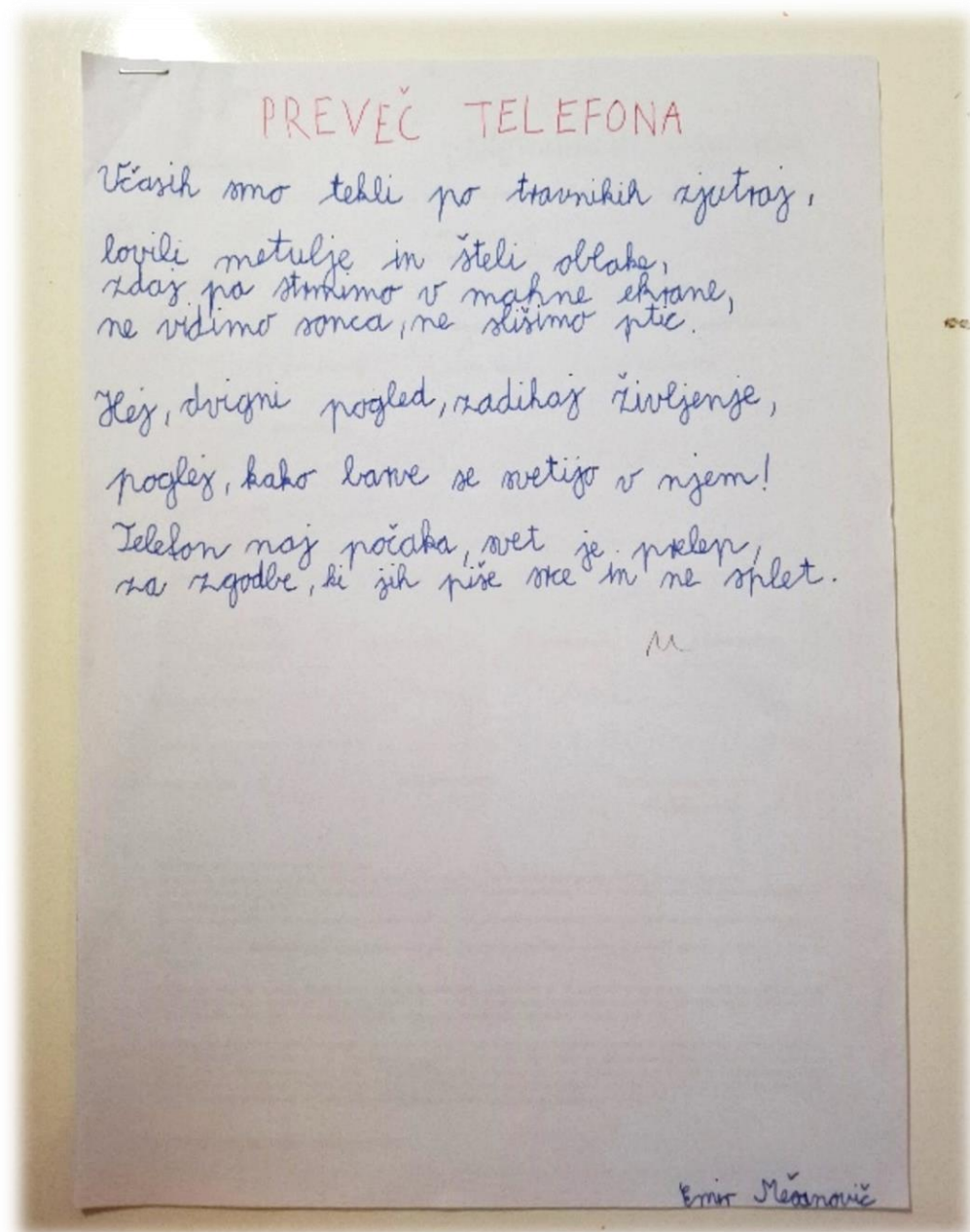

LITERARNI NATEČAJ

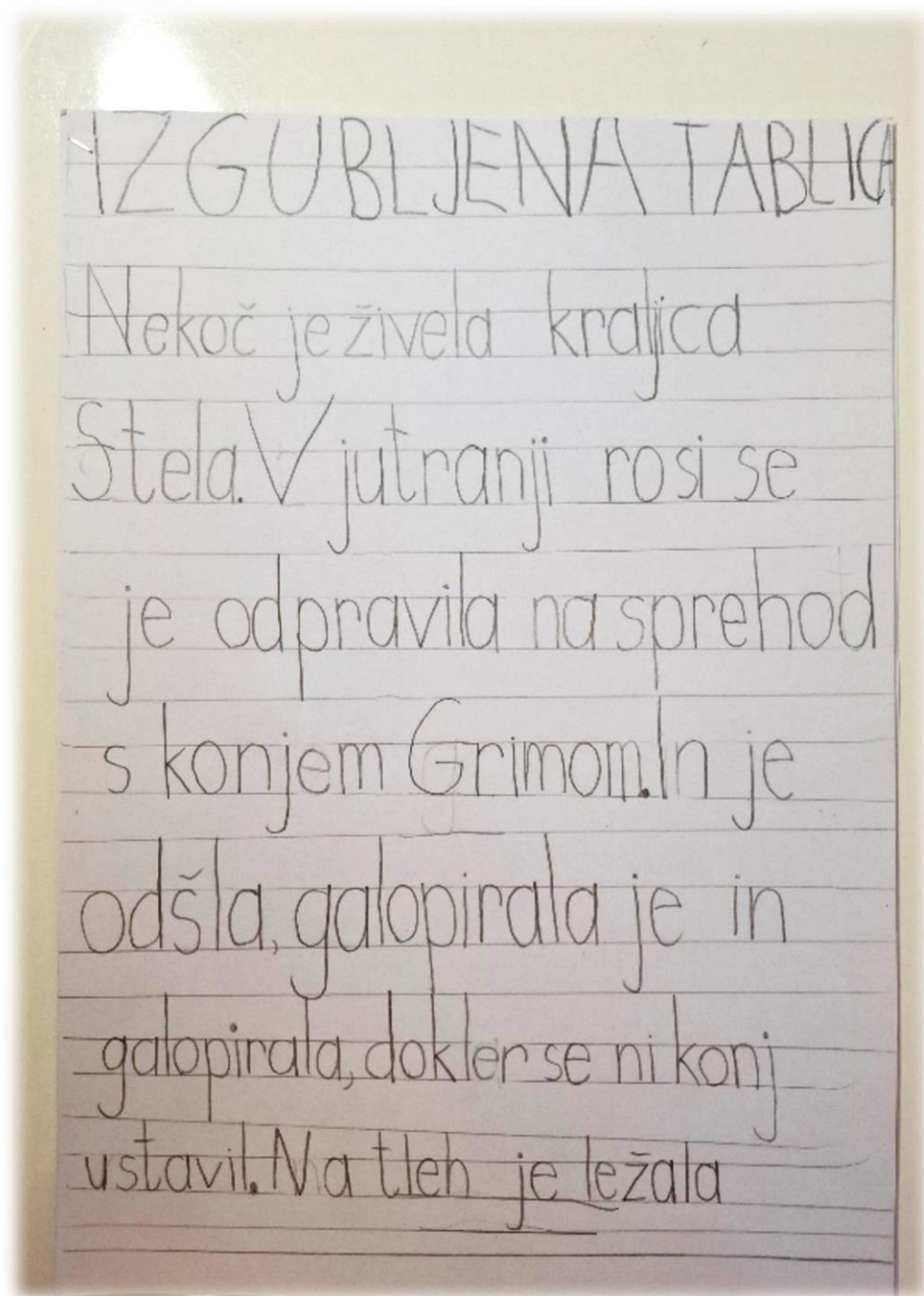
OSNOVNA ŠOLA

PRVA TRIADA

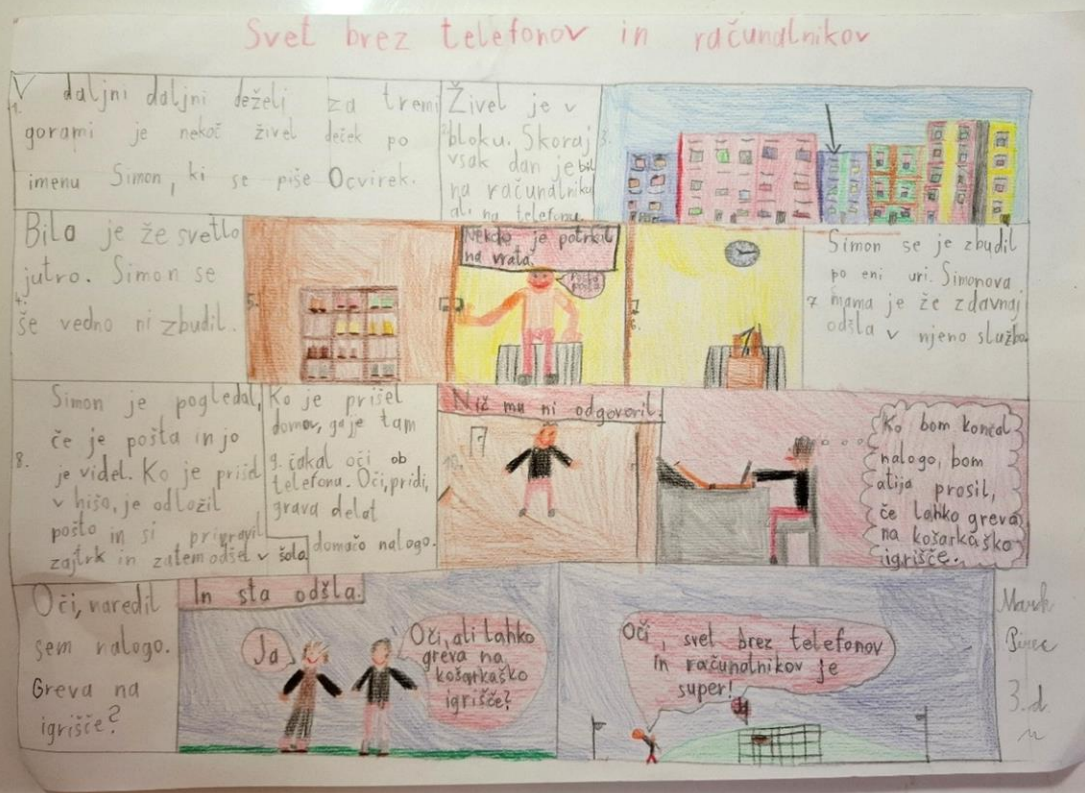
1. mesto, Emir Mešanovič, Preveč telefona, OŠ Maksa Pleteršnika Pišce

2. mesto, Stela Vrtačnik, Izgubljena tablica, OŠ Vencija Perka Domžale

3. mesto, Mark Pirec, Svet brez telefonov in računalnikov, OŠ Ambrož nad Polzelo

DRUGA TRIADA

1. mesto, Mia Nemanič, Pravi svet je okoli nas, OŠ Metlika

Pravi svet je okoli nas

Imam roke, da z njimi te objamem.
Imam noge, s katerimi čutim toplo morje in pesek med prsti.
Imam nos, s katerim zavoham najboljše palačinke moje mame.
Imam oči, ki opazujejo moj dom in svet okoli mene.
Imam ušesa, s katerimi slišim petje ptic v bližnjem gozdu.
Imam lica, na katera me pobožajo prvi spomladanski žarki.
Imam usta, s katerimi ti povem v obraz, da te imam rada.
Imam pljuča, s katerimi vdihujem življenje.
Imam srce, ki ljubi.
Imam prste, ki pišejo mojo zgodbo.

Ko imam v rokah telefon, naenkrat nimam nič.
Imam roke, ki držijo telefon.
Imam noge, ki mi ne služijo.
Imam nos, ki ne voha ničesar.
Imam ušesa, ki poslušajo zvoke iz ekrana.
Imam oči, prilepljene na telefon.
Imam lica, ki niso na voljo.
Imam usta.
Imam pljuča, ki avtomatično dihalo.
Imam srce, ki le bije.
Imam prste, ki skrolajo.
Imam ... Imam?
Nimam.

2. mesto, Lea Saje, Izgubljena v digitalnem svetu, OŠ Frana Metelka Škocjan

IZGUBLJENA V DIGITALNEM SVETU

Nekega večera sem bila na telefonu, ko je v sobo prišla mama in mi ga vzela. Vprašala sem jo, zakaj in zraven povzdignila glas. Rekla je, da sem preveč na telefonu in na elektronskih napravah. Razjezila sem se, ker sem mislila, da to ni res. Rekla sem ji, da si želim, da bi bilo vse elektronsko, celo da bi raje imela digitalno mamo. Za tem je užaljeno odšla iz moje sobe in mi rekla le, da hoče najboljše zame.

Dolgo sem razmišljala o tem, kar mi je rekla. Mislila sem, da ni res in da je samo nesramna do mene. Mislila sem čisto zares, ko sem rekla, da si želim elektronski in digitalni svet. Malo sem bila žalostna, da sem mami rekla, da bi raje imela digitalno mamo. Kar ušlo mi je iz ust. To razmišljanje me je utrudilo in sem zaspala.

Ko sem odprla oči, je bilo vse drugače. Kot da sem na drugem planetu. Moja postelja je imela po sebi polno žic in ni bila kaj preveč udobna. Zjutraj me je kar vrgla na tla. Moja omara se je sama od sebe odpirala in mi dajala oblačila, ki so lahko grela in hladila. V sobi se je tudi nekako znašla televizija, ki je prej nisem imela, a sem si jo želela. Ko sem prišla do stopnic, se je v mojih rokah pojavil telefon, ki ga mi je mama zvečer vzela. Vse je bilo tako čudno. Mama stopila sem na hodnik in vse se je začelo premikati. Poklicala sem mamo. Mislila sem, da že gre, ko sem zagledala njeno postavo. Hotela sem objeti, a roke so šle skozi. Ustrašila sem se. Mami je postala hologram. Spomnila sem se, ko sem ji zvečer rekla, da bi raje digitalno mamo. Stisnilo me je pri srcu. Bila sem sestradana. In ko sem se sama od sebe premikala in me peljala v kuhinjo. Tam sem že imela na mizi kosmiče. Mislila sem jih pojesti, a so bili očitno le hologram. Bila sem lačna in žalostna. Mislila sem iti ven s prijatelji v park. Prišla sem do vrat, ki so se odprla sama od sebe in ta so me peljala ven. Prešla sem čez pol mesta in ni bilo nikogar. Odšla sem nazaj domov. Doma mi je bilo dolgočas. Sama pri sebi sem si rekla, da mi je že dosti tehnologije in da hočem imeti prave prijatelje nazaj. Nič se ni zgodilo. Hotela sem imeti ob tem težkem trenutku nekoga ob sebi, a so bili le hologrami in digitalne stvari.

Čez čas sem šla spet pogledati ven in še vedno ni bilo nikogar. Šla sem od hiše do hiše, zvonila, trkala, klicala. Še vedno ni bilo nikogar. Rekla sem, da vse vzamem nazaj, kar sem rekla mami. Nič ni pomagalo. Prišel je čas kosila. Spet samo digitalna hrana. Bila sem še vedno lačna, a bolj kot sem bila lačna, sem bolj pogrešala imeti mamo ob sebi. Cel dan sem gledala telefon, računalnik, tablico in televizijo. Nič mi ni bilo več zanimivo. Dan je mineval zelo počasi in prišel je večer. Še vedno ni bilo nikjer nikogar. Preskočila sem digitalno večerjo in šla spati. Zaspala sem v solzah, ker sem mislila na mamo.

Ko sem se zbudila, je bilo spet vse normalno. Poklicala sem mami, ki je v hipu prišla in me potolažila. Vprašala me je, kaj je narobe. Vesela sem bila, da jo tako skrbi zame. Opravičila sem se za nesramne stvari, ki sem ji jih izrekla. Dovedala sem ji, da je najboljša mami in da je nič digitalnega ne more zamenjati. Vprašala me je, zakaj ji to pravim. Povedala sem ji o svoji dolgi in grozni nočni mori. Mama me je stisnila in mi rekla, da bo vse v redu. Od te nočne more naprej se bolj družim s prijatelji in z mamo ter ne uporabljam veliko elektronskih stvari. Moja nočna mora me je naučila zelo pomembno lekcijo – Bližnji ljudje so mi bolj pomembni kot elektronski in digitalni svet.

3. mesto, Sofija Veber, Skupaj zmoreva, OŠ Polzela

TRETJA TRIADA

1. mesto, Ajda Čremožnik, Svoboda v kletkah, OŠ Polzela

SVOBODA V KLETKAH

Vidim, kako se iz koprenastih oblakov na
ulice, hiše, vrtove, igrišča
in ljudi
zapleta vse več senc,
ki se vrtinčijo v pogovoru na spletu
in le brezpomensko spuhtijo skozi dimnik
v nič.

Vse več sovraštva išče
zatišje v nemirni atmosferi,
ki vsakdanjim besedam in pozdravom,
ki jih spodkopava neverbalnost digitalizacije,
odpira obcestne jaške,
kamor se izlivajo,
da dokončno pristanejo
v kanalizaciji.

Tako v meni v srcu prebiva
nenatipkana pravična beseda,
ki danes obsojena stoji ob grmovja v parku
in raste iz šopov jagod,
ki sedaj veselo
gnijejo.

Zato tečem stran od krutega sveta
v neznano,
kjer ne vem več, ali diši po trobenticah,
izgubljenem človeškem dostojanstvu
ali vsem izgubljenem,
ker nas splet nič več ne dela
svobodne kot ptice.

In zato moje srce,
ah, srce,
če v realnosti sploh še kaj šteje,
ne ve, ali bi izbralo
samotno stezo pravičnosti
ali uhojeno pot naše spletne realnosti.

Zdaj končno vem, da ljudje,
ki zavidajo svobodo onkraj spleta,
ustvarjajo kletke za nas vse,
še blaženo svobodne.

2. mesto, Marija Furman, Drugačen, a lep, OŠ Žetale

DRUGAČEN, A LEP

V svetu brez interneta tišina dlje traja,
v knjigah in časopisih znanje se spaja.
Prijatelji se srečajo, a le v živo,
brez sporočil in slik, vse je hitreje minljivo.

V svetu brez interneta koraki so daljši,
narava diha in spet se počutiš mlajši.
Sonce zahaja, zvezde se prižgejo,
v tišini noči oči se trdno zaprejo.

V svetu brez interneta je manj hitenja,
povezava med ljudmi stres zamenja.
Svet brez interneta, drugačen, a lep,
v njem vsak najde svojo glavo in rep.

3. mesto, Zala Puhek, Tehnologija, naše orodje, naš gospodar, OŠ komandanta Staneta Dragatuš

TEHNOLOGIJA, NAŠE ORODJE, NAŠ GOSPODAR

Tema »Čarovnija na dlani, naj te vodi modrost, ko brskaš po strani« nam da misliti ogromno. Precejšni delež svojega življenja namreč namenimo elektronskim napravam, npr. računalnikom, tabličnim računalnikom, televiziji ... in seveda, najbolj pogostemu »prijatelju« – pametnemu telefonu. Brez vseh naštetih stvari si življenja skorajda ne predstavljamo več. Spremljajo nas vedno in povsod, kjer koli smo in kamor koli gremo. Lahko bi rekli, da so pravzaprav zelo priročni. Hitro najdemo recept, omogočajo stik z oddaljenim prijateljem, na cesti se malo manjkrat zgubimo, merimo srčni utrip med vadbo, spremljamo varnostno situacijo doma preko kamere. Omogočijo nam veliko stvari, ki jih verjetno prej nismo mogli početi.

V današnjem času na svetu žal prevladujejo odvisniki od elektronskih naprav, predvsem od računalnikov, televizije in najpogostejše telefonov, saj telefoni zasvajajo naše glave močnejše, hitreje in učinkovitejše kot katere koli droge. Pojavlja se, da težko opravimo tudi čisto navadne potrebe, kot sta toaleta ali tuširanje, brez da imamo v bližini telefon.

Dlan je na eni strani simbol dostopa možnosti, digitalni svet pa je na dosegu dlani s pomočjo naprav, ki jih uporabljamo vsak dan. Svet se je v večini že popolnoma digitaliziral, kar vodi kdo ve kam (najbrž v dobro in slabo), najverjetneje pa v tudi v »živo digitalno nočno moro.« Vsaj, kar se tiče odnosov. Že v današnjem svetu so posledice dokaj hude in velike, če nimamo zdravih omejitev. Greš na igrišče, ki so prazna ali pa okrog njih posedajo otroci in najstniki s telefoni v roki, namesto s košarkarskimi žogami. Če telefona nimaš, si pač čuden.

Ne pravim, da so naprave nujno slabe. Apple Watch ima funkcijo zaznavanja padcev, ki lahko pošlje obvestilo bližnjim ali nujni medicinski pomoči v primeru padca starejše osebe, ki ni zmožna vstati. Lahko reši življenje. Ampak na drugi strani se je razvila igrice Sinji kit (Blue Whale Challenge), ki je 50-dnevni Tik tok izziv, ki ima na koncu cilj samomor mladostnika. Razvila se je tudi igrice Happy slapping, kjer so mladostniki povzročali telesne poškodbe mimoidočim in to snemali.

V digitalnem (novem) svetu sta se poleg tisočih stvari spremenili tudi sodelovanje in komunikacija. Vse več sodelujemo in komuniciramo s pomočjo interneta oz. digitalnih naprav, kar je po eni strani dobro, a po drugi slabo. Dobro se je to obneslo predvsem v šolah in službah na daljavo v času korona virusa in še vedno se: pri vsakdanji komunikaciji, delu itd. Slabosti pa so predvsem tehnične težave in brezosebnost ali naivnost ljudi. Komunikacija in sodelovanje potekata tudi preko družbenih omrežij, kot so: Snapcaht, Instagram, Facebook ... in tam se kopiči obilica komentarjev, všečkov, slik s filtri. Družbena omrežja bi lahko primerjali z lovljenjem rib na odprtem morju, kadar ribiči v morje vržejo mrežo in vabe ter se vanjo ulovi veliko ribic. Podobno je na družbenih omrežjih, kadar vplivnež oz. vplivnica objavi fotografijo ali zgodbo na svoj profil, se veliko ljudi odzove z všečki, komentarji, ki so bodisi nesramni bodisi prijazni. Marsikdo si enostavno želi, da ga občudujemo, da nam stisne tisti »lajk«. Ampak realno gledano. Kdo izmed nas ima v realnosti 400 ljudi, ki ti dvignejo palec, ko te vidiš?

Zgodba se ponovi malo drugače tudi pri sledilcih vplivnežev. Več sledilcev ima, bolj je priljubljen itd. Bolj mu tudi ljudje nasedejo. Kdo v vsakdanjem življenju promovira in hvali toliko izdelkov

različnih proizvajalcev? Imate tudi vi doma 4 različne mineralne vodice za odstranjevanje ličil od Baleje, Garniera, Niveje in Eveline? Vplivneži naziva vplivnež z razlogom ne marajo preveč, saj vedo, da le-ta vzbuja vse večje ozaveščenje pri ljudeh na to, da tratijo čas na ekranih z brezveznimi vsebinami in nas zavajajo, medtem ko služijo denar. Zavajajo nas tudi s tem, česar sploh nimajo, večina pa izvaja to početje podzavestno.

Na spletu najdemo poleg vplivnežev ogromno vsiljivih oglasov, pri katerih so prisotni psihološki, trgovski triki za dobrobit ljudi na drugi strani ekranov. Seveda pa se tega niti ne zavedamo.

Poznaš tisti občutek, ko pošlješ sporočilo in nestrpno čakaš odgovor, medtem pa milijonkrat klikneš na ekran in ga izklopiš/vklopiš? »On-line« in »off-line« je nam čisto »normalna« oblika uporabe predvsem mobilnih telefonov. Je oblika uporabe, pri kateri prižigamo in izklapljamo telefon. Hkrati smo tako nenehno z eno nogo v napravi, z drugo pa zamujamo življenje okrog nas. Če imamo telefon zraven sebe, ko smo na pijači ali palačinkah in vsake toliko samo malo pogledamo nanj, dejansko nismo 100 % pozorni na tistega, ki nam nekaj govori. Tukaj se vprašam, koga imamo raje: Telefon ali tisto osebo na drugi strani mize? Ampak saj smo samo malo pogledali, nič takšnega.

Telefon ni zgolj naprava za komunikacijo, temveč tudi vir informacij, zabave, produktivnosti in ustvarjalnosti. Slabost pri vključenosti (on-line) in izključenosti (off-line) je predvsem zasvojenost in odvisnost pa tudi pomankanje varnosti, npr. takrat, ko smo vžičeni in nepremišljeno odpišemo neznani osebi nekaj o sebi, drugih. Pri tem trpi tudi posameznikovo duševno zdravje, ki je izpostavljeno stresu, saj si neučakan in nestrpen. Tukaj lahko izpostavimo motenje in prekinitev pozornosti ali fokusa na nekaj, kar je lahko zelo pomembno, kar vpliva na produktivnost. Zato vedno, kadar gremo na javno prireditev, v kino ali pa na druženje s prijatelji, izključimo telefon. Čeprav vsi radi vsake toliko pogledamo samo, koliko je ura.

Tehnologija vse bolj poskuša omejevati učenje in ustvarjalnost, kreativnost ljudi, kar ji tudi dokaj uspeva. A vseeno je le-ta vir informacij, kar je tudi dobra plat vsega tega. Pri učenju se to kaže kot pasivno učenje, saj je na spletu vse več digitalnih knjig (e-knjig), videov, rešitev problemov, ki bi jih s kančkom moči lahko rešili sami, a iščemo bližnjice do cilja. Kdo pa še ni poskusil tistega Tik tok recepta? S tem se ustvarjalnost, ki je dandanes že zelo redka, utaplja sama v sebi. In potem vsi pogledamo dva videa in že smo lahko boljši od Gordona Ramseja, praktično niti ne rabimo kuhati toliko let kot on, ker smo se vse to naučili na videu.

Mediji, oglasi, vplivneži na nas vplivajo bolj, kot si lahko mislimo. S tem »vsiljevanjem« in »vbrizgavanjem« informacij v naše misli lahko popolnoma spremenijo našo originalno »sliko«. Nikoli ne bom pozabila strica, ki je pravil moji sestrični: »Včasih si bil frajer v diskotu, če si imel srajco, zdaj si frajer, če imaš isto majico kot ostali.« Ni več originalov, ker vsi želimo enako obleko, kot jo ima tisti na »storyju«. Dejansko smo vsi en velik original, nobeden pa ni več unikatni po svoje. Dnevna rutina vseh nas mora biti enaka kot na vlogu: super veselo bujenje, »skin care« rutina s 50 proizvodi, vit fit zajtrk, fitness itd. Prekomerno soočanje s tem lahko vodi v stereotipe, deljenje ljudi na sloje, kar vse skupaj pritegne misel v obdobje srednjega veka.

Digitalna tehnologija je že dobesedno del nas vseh, če si to želimo ali ne. Ogromno časa namenimo tehnologiji, ta čas pa je lahko izkoriščen bodisi dobro bodisi slabo. Vseeno se moramo kot

posamezniki in družba zavedati, ozavestiti misel na to, kako je lahko to škodljivo. Uporaba elektronskih naprav lahko prizanese k slabši kakovosti spanca, sevanju, okvaram oči in nepravilni drži. Zavedati se moramo tudi, da smo na Zemlji le za kratek čas in je naše življenje kratko, zato ga izkoristimo zase, svoje najbližje in za tiste stvari, ki nas osrečujejo. Cilj treh dimenzij področja dobrobiti na spletu je tudi zdravje. Za boljši, bolj zdrav način življenja obstaja veliko aplikacij in platform o gibanju, zdravem načinu prehranjevanja. Vzrok za to je tudi prekomerno sedenje za računalnikom in nepravilna drža, kar je posledica pomanjkanja fizične aktivnosti.

Na spletu zasledimo tudi veliko razprav o etičnih in neetičnih dejanjih po svetu. Takrat se nad objavami kot plaz snega vsuje milijone nepotrebnih komentarjev, ki niso spoštljivi in so neprimerni. Etika na spletu zajema veliko vlogo odgovornosti in spoštovanja med uporabniki, kjer pogosto pride do trenj. Veliko je tudi lažnih novic in zavajajočih informacij, ki jim veliko ljudi "nasede", zato jih spravljajo v paniko, ogrožajo psihološko dobrobit uporabnikov ter izzivajo etične dileme v digitalni industriji; tej je cilj privabiti čim več uporabnikov.

Na spletu zaznamo tudi empatijo, ki je mogoče malo le zamižana na eno oko. Bolj kot so uporabniki empatični, bolj so razumni, spoštujejo drug drugega. Zgodba se obrne, če so uporabniki anonimni. Takrat lahko pride do sovražnega govora ali celo napada na posameznika. Nekateri algoritmi, ki poganjajo socialna omrežja, lahko povzročajo negativne učinke na dobrobit, saj spodbujajo vsebine, ki izkoriščajo naša čustva, namesto da bi spodbujali pozitivno podporo.

E-prisotnost ali spletna prisotnost je prisotnost, kako se predstavljajo ljudje na spletu. Veliko ljudi, vplivnežev se »skriva« za različnimi filtri in s tem ne prikazujejo svoje dejanske podobe. Mi pa enostavno mislimo, kako jim je dobro in kakšni »luzerji« smo mi, ki nam ne gre tako slabo.

Vsebine prejšnjih področij se osredotočajo na teme, ki obravnavajo med drugim nepravilno telesno držo. Prekomerno sedenje pred računalnikom, po možnosti še za neudobnim stolom, lahko pripelje do zdravstvenih težav.

Prekomerno objavljane zasebnega življenja in njegovih podrobnosti lahko pelje do zlorabe osebnih podatkov, izgube zasebnosti. Kadar posamezniki prekomerno delijo svojo intimnost, so lahko s strani drugih izpostavljeni tveganjem, kot so zloraba podatkov, kraja identitete in nadzora. Na drugi strani ekrana je lahko tudi kriminallec. Seveda se tu pojavijo tudi čustvene posledice, saj se ponavadi delijo le »popolni« trenutki. Nevarnost je tudi ta, da se posameznik počuti preobremenjenega ali v nasprotnem primeru »odvisnega« z odzivi drugih uporabnikov. Prekomerno objavljane lahko negativno vpliva tudi na poklicno podobo. Lahko povzroči psihološko odvisnost od všečkov (lajkov) in pozitivnih komentarjev.

Kritična analiza informacij o zdravju in lepoti na spletu in drugih medijih je izredno pomembna, saj lahko neposredno vpliva na naše fizično, duševno in čustveno zdravje. Na spletu najdemo veliko informacij, ki jih ponujajo posamezniki brez zdravstvenega ali strokovnega znanja, kar pogosto vključuje nasvete o dietah, telovadbi ali lepoti, ki so pogosto neresnični ali temeljijo kar na osebnih izkušnjah, ne pa na znanstvenih raziskavah. Ampak mi se zavedamo, da je vsak človek zase svet, kot je rekel Pavček. Različni pritiski, ki jih ustvarjajo nerealistična pričakovanja glede lepotnih standardov, pogosto vplivajo na samopodobo, še posebej med mladimi, ki so še pogostejše izpostavljeni takšnim vsebinam.

Pravice na spletu se nanašajo na zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin v digitalnem svetu, kjer se izmenjujejo informacije, ljudje komunicirajo, ustvarjajo in dostopajo do različnih vsebin. Te pravice vključujejo varstvo zasebnosti, svobodo izražanja, dostop do informacij, vse to pa mora biti zagotovljeno tudi na spletu. Imamo več vrst pravic na spletu: pravica do zasebnosti, zaščita osebnih podatkov, kjer ima vsak posameznik pravico do zaščite svojih osebnih podatkov na spletu. Uporabniki imajo med drugim tudi pravico do anonimnosti, kadar to želijo. Zakonodaja o varstvu osebnih podatkov zagotavlja, da podjetja in organizacije spoštujejo pravice uporabnikov glede zbiranja in obdelave osebnih podatkov. Na spletu imajo uporabniki pravico do svobodnega izražanja mnenj, idej in ustvarjalnosti, pri čemer mora biti vsak posameznik previden tudi s strani zaščite naprav, v primeru zlorabe osebnih podatkov, v primeru anonimnosti. Imamo tudi pravico do dostopa informacij in izobraževalnih vsebin pa tudi do zaščite pred kibernetiskim nasiljem in nadlegovanjem. Pravice na spletu so ključne za zagotavljanje digitalne svobode, zaščite in varnosti v digitalnem svetu. Pravice na spletu so ključnega pomena, saj so mladi pogosto najaktivnejši uporabniki digitalne tehnologije in socialnih omrežij. Pomembno je, da mladi razumejo svoje pravice na spletu in se o tem pogovarjajo, saj se tako lahko lažje zaščitijo pred nevarnostmi in izkoristijo prednosti, ki jih ponuja digitalni svet. Vse ima svojo mejo, tudi digitalni svet.

"Prihodnost ni nekaj, kar zgolj pride. Je nekaj kar ustvarimo."- Cory Doctorow

Ta citat nas spominja na to, da smo mi, ljudje, tisti, ki oblikujemo svet, v katerem živimo, tudi v digitalnem prostoru. Skozi naše odločitve, vprašanja in odgovore, modrosti, ki nas vodijo pri brskanju po spletu, lahko vplivamo na prihodnost interneta in digitalnega državljanstva. Z odgovornim ravnanjem, spoštovanjem pravic drugih in skrbjo za lastno varnost lahko ustvarimo splet in svet, ki bo varno okolje za vse generacije. Tako kot čarovnija, ki je na dlani, lahko tudi na spletu ustvarimo polno možnosti in priložnosti, vendar le, če znamo pravilno izkoristiti modrost, ki nas vodi na tej poti. A čarovnija je težka stvar!

Zala Puhek, 9. razred Osnovne šole komandanta Staneta Dragatuš

SREDNJA ŠOLA

1. mesto, Karmen Zaletelj, Chat GPT-pesem, Gimnazija Novo Mesto

ChatGPT-pesem

Draga moja Tanja!
Ne razumem tvojega vprašanja.
Vsa ta tvoja premišljevanja,
Preigravanja in utemeljevanja,
Naj že pripeljejo do tvojega iskanja.
Čas je da sama prideš spoznanja,
Ker že dosti imam, tvojega igranja.
Vendar brez razmišljevanja,
Bodo vsa dejanja,
Brez vsakršnega potrjevanja.
Vem, da imaš do mene nekaj pričakovanj,
A do tega ne pride brez usklajevanj.
Da bo moje delo za vsa tvoja ocenjevanja,
Postaviti mi moraš, dobra vprašanja!

2. mesto, Kim Grešak, »To bo vaša prihodnost«, Gimnazija in SŠ Rudolfa Maistra Kamnik

»To bo vaša prihodnost.« Nam pravijo.

- »Ustvarja vašo prihodnost.« Nam pravijo.
- »Olajšuje vam delo.« Nam pravijo.
- »Odgovarja na vsa vaša vprašanja.« Nam pravijo.
- »Zabava vas.« Nam pravijo.
- »Je vir novih informacij.« Nam pravijo.
- »Ponuja vse in še več.« Nam pravijo.
- »Le zakaj se pritožujete?« Se sprašujejo.
- »Imate vse.« Nam pravijo.
- »**To** bo vaša prihodnost.« Nam pravijo.

Vse naprave, ki že so in še bodo.

To bo naša prihodnost?

- Toliko pozitivnega je, kar vam daje.« Nam pravijo.
- »Nikoli več vam ne bo potrebno delati.« Nam pravijo.
- »Mi smo se morali znajti sami.« Nam pravijo.
- »Vse imate na dlani.« Nam očitajo.

Imamo vse.

Tudi tisto, česar si ne želimo.

Prižgem telefon.

1. Kako ostati varen na internetu?
Zakaj bi morala ostati varna, če pa naj bi bil internet pozitivna stvar?
2. Kako se izogniti internetnemu ustrahovanju?
Naj nam ne bi internet nudil zaščite in ne strahu?
3. Kako prijaviti neprimerno vsebino?
Naj ne bi bila vsa vsebina poučna in odgovarjala na naša vprašanja?
4. Kako preprečiti internetno odvisnost?
Naj ne bi bila to moja prihodnost?

Vse je dobro ...

... Dokler ni.

Odprem internetni brskalnik in še preden karkoli napišem:

1. Kako postati bolj privlačna?
2. Kako izgubiti na teži?
3. Kako do uspešne diete?
4. Najboljše vaje, da dosežeš svoje sanjsko telo.

Vse kar sem želela napisati je:
Kako postati bolj samozavestna?

Odprem socialna omrežja in najdem video, ki mi je všeč.
Video samozavestne osebe.
Video osebe, ki na internetu širi upanje.
Odprem komentarje:
Sramota.
Ogabno.
Kdo ji je dovolil objavljati?
Ste videli njene podočnjake?
Naj raje uporabi ličila.

Še ena samozavestna oseba uničena.

Po dolgem dnevu zaprem oči in se zbudim neprespana.
Komaj držim oči odprte.
Razmišljam o vseh »nasvetih«, ki mi jih je podal internet.
Katere naj upoštevam?
Preveč informacij je in postajam utrujena.
V solzah zatisnem oči.
Zbudi me jezni profesor:
»Vi in vaši telefoni!«
»Odvisni ste!«
»Celo noč si bila pokonci!«
»Gledate same neprimerne vsebine!«
»Tako ne boste prišli nikamor!«
»Vaša generacija je pogubljena!«

Poslušam in prikimavam, saj je res.
Če bo šlo tako naprej, je naša generacija res pogubljena.
Vendar je to zares naša krivda?

»To je vaša prihodnost.« Nam pravijo.
»Nauči se jo sprejeti.« Nam pravijo.
»Nauči se jo uporabljati.« Nam pravijo.
»Pomagala vam bo.« Nam pravijo.
»Izboljšala bo svet, v katerem živite.« Nam pravijo.

»Internet je super.« Nam pravijo.
»Dokler ni.« Jim pravimo mi.

3. mesto, Lara Potrč, Datoteka 207, Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor

Datoteka 207

Dragi dnevnik!

18. avgust, 2045

Presenečena sem, da še sploh znam pisati na roko. Čudi me, da moja desnica še ni pozabila, kako mora s kulijem drseti po kosu papirja. Na današnji dan pred tremi leti sem si namestila aplikacijo PerfectLife. Še vedno me stisne v prsih, ko pomislim na to, kako naivna sem bila... Pustila sem, da moje življenje vodi prekleta umetna inteligenca. KAJ MI JE BILO?!

Danes se počutim osvobojeno... Ali pa je to samo laž, v kateri živim, in s katero se tolažim, da sem jaz tista, ki je za krmilom na križarjenju, ki se mu reče življenje. Pojma nimam, od kdaj smo ljudje postali tako odvisni od tehnologije, ki je postala dobesedno del naših življenj. Ne morem verjeti, kako se je lahko svet v zadnjem stoletju tako močno spremenil. Usode prepuščamo nekim robotom. Nekomu, ki ga ne moremo ne čutiti, ne slišati, ne objeti. Nekomu mrtvemu... Niti ne mrtvemu, saj to... To preklestvo ni bilo nikoli živo, pa naj se dela še tako živega. Za tem stoji le kup algoritmov, ki te vodijo v pogubo...

Mislím, da je danes čas, da preberem svoje stare zapise... Čas je, da svet izve mojo zgodbo...

18. avgust, 2042

Ležim na travniku, končno je padla noč, vročina je minila. Moje vitko telo je obsijala mesečina, ki se nežno svetlika. Za trenutek sem zaprla oči in se prepustila zvoku morja, zvoku valov, ki so nežno udarjali ob skale.. Nekje v daljavi so klepetali, vendar klepet ni bil tisti, ki me je zmotil. Zmotil me je DING DING mojega telefona.

Prižgala sem ga in videla, da je neko obvestilo od Instagrama. Odklenila sem telefon in pogledala novo objavo Monike Križnar. Objavila je posnetek sebe in fanta, kako se strastno poljubljata na jahti. Tudi na story je dala nekaj slik iz svojega potovanja po Baliju. Na vseh slikah je izgledala kot neka Angelina Jolie. Enakomerno porjavelo telo, izklesana postava, seksi oblekice... Zelo sem ji zavidala, prav čutila sem lahko, kako me preplavlja jeza, moji roki sta se kar sami od sebe sklenili v pest. Kako je lahko v 30 minutah od objave dobila že 1.567 všečkov?! Njen profil ima več kot 3 milijone sledilcev, in s tem se nikakor ne morem sprijazniti. Zakaj ima ona tako popolno življenje, zakaj nisem jaz tisto dekle, ki lovi poglede fantov? Zakaj? Zakaj ne moram vsaj za en dan živeti sanjskega življenja? Nisem si všeč, nikoli si nisem bila... Največje število všečkov, ki sem jih dobila, je bilo 35. Želela sem, da bi me ljudje na spletu oboževali, da bi videli, da nisem le dolgočasna srednješolka, da znam tudi jaz lepo pozirati, da moji kodri lepo padajo na moje čelo. Še naprej sem drsala po Instagramu in zavidala vsem, ki so imeli boljše življenje kot jaz, vsem, ki so tako lepo smejali in k sebi stiskali svojo boljšo polovico. Nisem pa bila tako kruta, da bi pisala zlobne komentarje. Raje sem opazke zadržala zase in se ugriznila v jezik, oziroma umaknila sem prste z zaslona. Nakar pa se je moja pozornost naenkrat čisto posvetila objavi nekega spletnega portala AI-ForLife. Na objavi je pisalo (prevajam iz angleščine): "Želite popolno življenje? Naj zato poskrbi PerfectLife." Brez pomislekov sem pritisnila na link, ki me je odpeljal na njihovo spletno stran. Kliknila sem na naslov PerfectLife in začela brati, kaj sploh je to. PerfectLife ali umetna inteligenca Roxy je asistentka, ki bo poskrbela, da bo vaše življenje popolno. Vaša družbena omrežja bodo zaživela kot še nikoli. Potem sem nekaj stavkov preletela, zapomnila pa sem si tega: "Vaše popolno življenje je le dva klika stran." Brez kakršnega koli pomisleka sem si aplikacijo seveda namestila. Grizla sem si nohte, tako močno, da so me prsti začeli boleti in koža ob nohtu je bila že čisto rdeča. Srce mi je moralo precej močno utripati, čutila sem ga v ušesu, lica so mi gorela. Ko se je končno izpisal gumb odpri, se mi je po telesu začela pretakati ogromna doza adrenalina, takšna kot smo jo čutila ob skoku s padalom.. Ko sem odprla aplikacijo, me je nagovoril melodičen in prijeten ženski glas, ki je prosil, da naj vpišem svoje podatke. Ko sem jih napisala, se je izpisalo vse o meni. Kdo sem, koliko sem

stara, kdo so moji prijatelji, vsa moja družbena omrežja, vse spletne strani, ki sem jih obiskala vsaj 1 krat na teden, in vsak komentar, ki sem ga kdaj napisala. To, da umetna inteligenca ve vse to, me je kar precej pretreslo. Močno sem pogoltnila slino in s tresočim se prepotenim kazalcem še naprej drsela po mojem zaslonu. Roxy sem morala dovoliti dostop do mojih družbenih omrežij, oziroma do celotnega telefona. Glede na to, da v pogojih uporabe piše, da je vse to varno in zasebno, se nisem želela preveč sekirati (pravzaprav sem jih samo preletela). Ponovno me je nagovorila Roxy, vendar tokrat z imenom in priimkom. "Pozdravljena, Veronika Bezjak! Dobrodošla na PerfectLife..." Začutila sem, kako me je spreletelo, srh me je stresel, njen glas je zvenel tako človeško.

Še isti večer je popolnoma preuredila moja družbena omrežja in nanje naložila nove profilne fotografije, ki so dobile več všečkov kot Monikine. Tako vesela sem bila, da mi je končno uspelo premagati konkurenco, Roxy pa bo celo poskrbela, da bo v mojem popolnem življenju tudi popoln fant. Pisati mi je začelo ogromno postavnih lepotev, ki so iskali sorodno dušo, Roxy pa jim je poslala nekaj vročih fotografij, ki jih je sama naredila. Nobene izmed slik, ki jih je Roxy objavila, nisem posnela jaz, bile so računalniško narejene. Moje prijateljice so mi pisale, kako bi tudi one bile na vseh teh potovanjih, ki sem jih objavila. Prvič se mi je zgodilo, da so mi zavidali. Edino potovanje, na katerem sem bila, sta bila dva tedna v Vodicah, Maldivov, ki so krasili moja socialna omrežja, nisem videla niti od daleč, kaj šele, da bi jih videla od blizu. Ko nisem imela pojma, kaj naj odpišem na določeno sporočilo, je za to poskrbela Roxy, ki je našla situaciji primeren odgovor. Temu pa res lahko rečem POPOLNO ŽIVLJENJE!

1. september, 2042

Prvi dan šole po počitnicah. Hkrati sem se zelo veselila, da bom spet videla znane obraze, po drugi strani pa sem se presneto bala, kako me bodo sprejeli. Šla sem do Neže, ki me je močno objela in potožila o tem, kako je celotne počitnice preživela pri teti in stricu v Piranu, jaz pa sem uživala na eksotičnih otokih. Takrat sem pomislila: Deluje! Neža verjame! Neže nikoli ni mogel nihče pretentati, nihče razen Roxy. Zadnjega pol meseca se je zgodilo toliko stvari, ki so spremenile mojo internetno različico. Bila sem digitalna državljanka z velikim D, morda z malce pomoči umetne inteligence. Vem pa, da mi zavida mnogo deklet... Vsak ima skrivnosti... Pa saj to ni nič tako strašnega, samo malce se poigravam, saj ne grozim ali izkoriščam ljudi. Niti sovražnega govora ne širim po netu, samo... Pazim na svoj ugled! Prvič v življenju je z mano spregovoril Nejc! Tisti isti Nejc, ki mi je bil všeč že v devetem razredu. Videl je moje objave in jih pohvalil, rekel je celo, da imam zelo dobro postavo in da ga čudi, da tako huda bejba nima tipčka. Priznati moram, da so v mojem trebuhu začeli letati metuljčki. Saj bi se pogovarjala še dlje, vendar je moral na biologijo, obljubil pa je, da mi zvečer kaj napiše. Mislila sem, da sanjam. Roxy je takoj pregledala Nejca in ga kategorizirala kot fanta, ki ni iz moje kategorije oziroma da ni dovolj dober zame. Mislila sem, da gre le za kakšno tehnično napakico, ponovno sem zagnala telefon, se ponovno povezala z Wi-Fi-jem, ampak ne. Roxy mi ni pustila, da bi pisala Nejcu. Na koncu ga je izbrisala in blokirala iz vseh mojih socialnih omrežij. Predlagala mi je, da je Erik, ki mi piše na Instagramu, bolj primeren zame ter da je on tisti, ki bi mu morala posvečati pozornost. Srce mi je zastalo, prav tako kot moj dih. Ta stvor se obnaša kot virus, ki vodi moje življenje. Postopoma, a hkrati hitro, prevzema moje mesto...

10. januar, 2043

Spletna verzija mene sploh ni več jaz, ne poznam se več. Roxy želi, da se čisto spremenim, blokirala je vse moje prave prijatelje in mi priporočala ljudi, ki so na spletu zelo pomembni, kdo pa se skriva za zaslončkom, pa se mi ne sanja... Kaj mi koristi, če na spletu vse izgleda popolno, če pa to nisem več jaz, brez spleta ne obstajam več. Blišč in popolnost sta v zadnjih mesecih zaslepili moj pogled, moje misli in tudi moje srce. Pozabila sem, kdo sem v resnici. Napisala sem tudi stvari, ki jih prava Veronika ne bi nikoli napisala. Namesto mene je govorila umetna inteligenca. SOVRAŽNI KOMENTAR, ki moji prijateljici ni uničil samo dneva, ampak tudi njene upe in sanje. Osebe, ki želijo postati modeli, besede,

kot so »debela smotana krava«, ne bodo ravno navdihnile, temveč ravno nasprotno. Komentarja pa nisem mogla izbrisati, ker je to lahko naredila le Roxy. Prisilila me je, da klepetam z vplivneži, od katerih bom imela korist, pa čeprav jih ne poznam. Diskriminirala je in to pod mojim imenom, jaz pa nisem mogla narediti ničesar. Staršem nisem upala niti piskniti o tem, kakšno neumnost sem naredila. Čudilo jih je, da Neža nič več ne pride na obisk, jaz pa sem se izgovarjala, da ima veliko treningov in učenja. Nisem jim želela povedati, da sva bili na smrt skregani, da že 5 noči zapored jočem dokler ne zaspim. Obiskal pa me je Erik...

Saj je bil krasen fant, vendar ni bil Nejč. Naredila sva selfi in hitro dobila številne komplimente in všečke. Tisti dan mi je bilo to všeč, kmalu pa sem zelo obžalovala, da sem pustila, da me vodi PerfectLife. Nekaj moram spremeniti, vendar ne upam... Za zdaj imam popolno podobo na spletu, tu in tam mi celo še kaj nakažejo, tudi o tem nisem govorila z nikomer. Morda pa bom nekega dne zbrala pogum in spet vzela vajeti v svoje roke... Morda...

24. januar, 2043

Odpravljala sem se spat, dokler ni mojega mirnega večera zmotil moj telefon, ki je spet pošiljal sto in eno obvestilo. Dobila sem nek mail, imel je neznanega pošiljatelja. Moje potne dlani so se tresle, hitri vdihni so se ujeli s hitrostjo mojega drsanja po telefonu. Nič ni pisalo, samo Datoteka 207. Odprla sem jo... Telefon mi je padel iz rok. KAJ JE TO?! To ni mogoče, ne... ne! Izpisani so bili vsi moji podatki, podatki mojih prijateljev, ogromno slik, ki jih nikoli nisem posnela. Videla sem lahko, kako bo izgledalo moje življenje, če bom sledila Roxy... Vse je bilo preveč sanjsko. Napisani pa so bili tudi dogodki, ki se bodo zgodili v bližnji prihodnosti. Med njimi je bil še en hud prepir z Nežo, izguba mojega dela v baru Luna. Potem sem nehala brati. Na koncu je pisalo: Kdo si?

Zmrazilo me je, ker res več nisem vedela, kdo sem. Sem res še Veronika, kii je rada počela bedarije in se smejala, ali sem le še stvaritev, ki je nastala pod prsti umetne inteligence? Roxy je iz dneva v dan postajala vse bolj napredna. Nadzirala je vsak moj gib, vsako mojo misel... Prevzela je moje mesto, ona je jaz...

Zdelo se je že, kot da že ima načrtano mojo prihodnost kot, da bi bila njena. Želela sem izbrisati sporočilo, vendar ni bilo mogoče... Zdelo se mi je, kot da je to nek znak, da se moram zbuditi in nehati gledati skozi rožnata očala, da je čas za spremembe. Ura je bila 23.48... Prepozno je bilo, da bi trezno razmišljala. S tresočimi se rokami sem odložila telefon in zaprla svoje objokane oči. Odlašala sem, ker sem se presneto bala tega kar bo prinesel jutrišnji dan in vsak naslednji.

11. januar, 2042

Napočil je usodni trenutek. Čas je bil, da se popolno življenje konča. Stiskalo me je v prsih in v grlu sem čutila gromozanski cmok. Uspelo mi je poklicati Nežo, nekako sem jo odblokirala.

Presenetilo me je, da se je javila. Takoj, ko sem zaslišala njen glas, sem planila v jok. Povedala sem ji resnico in, da vse to, kar je videla, se ni nikoli resnično zgodilo. Nekaj časa je molčala, zato me je postalo presneto strah. Je bilo res vredno toliko tvegati? Je res cena, ki jo bom morala plačati za to, izguba moje najboljšje prijateljice? Pred očmi se mi je predvajal prizor, ki je bil omenjen v Datoteki 207, da bom izgubila svojo najboljšo prijateljico. Na mojo srečo se to ni zgodilo, stala je ob meni. Skupaj sva se uspeli rešiti verig, v katere sem bila vklenjena. Ona je bila moj ključ. Težko mi je bilo, da sem se morala spet vrniti na stare tirnice. Spet sem navadno dekle, ki sovraži ličila, se rada smeje in počitnice preživlja v Vodicah. Pozabila sem, da za srečo nista potrebna slava in blišč, važno je samo, da imaš ob sebi nekoga, ki te bo imel rad takšnega kot si in ti boš lahko imel rad njega. Skrbi me samo, kaj naj naredim z Nejcem... Me je pozabil?

11. januar, 2046

Ta del življenja bi rada pustila za sabo, vendar še vedno ne morem verjeti, kako hitro je umetna inteligenca v manj kot pol leta uspela prevzeti moje življenje, moje misli, MENE. Občutek, da sem dovolila, da me nekaj, kar ni človeško vodi in spreminja, me preganja vsak dan. Ne uporabljam več družabnih omrežij, ne preizkušam več novih aplikacij. Umetni inteligenci se nočem niti približati, saj vem kako nevarna je lahko, če ji prepustimo prevlado. Imam nov telefon – telefon, ki ga vodim jaz, Veronika. Hvaležna sem, da so ukinili prekleti PerfectLife, ki to sploh ni bil, ker vsi vemo, da popolno življenje ni nekaj, kar lahko ustvari stroj. Življenje pač ni popolno! Takrat sem bila preveč slepa, da bi to videla, in sem se pustila zavajati. Naredila sem grozno napako, napako zaradi katere bi si želela izbrisati ves ta del svojega življenja. Vem, da so stvari na internetu večne, vendar delam vse, kar je v moji moči, da si povrnem svoj ugled. Da se ponovno najdem. Da postanem jaz, tista prava Veronika, brez filtrov in brez laži.

PS: Glede Nejca pa... Povedal mi je, da ne potrebujem Roxy, da bi me ljubil. Všeč sem mu bila že pred tistim usodnim poletjem, vendar nikoli ni zbral poguma, da bi mi to povedal, ker sem se mu zdela popolna. A takrat tega nisem vedela. Danes pa vem – popolna nisem bila nikoli in nikoli ne bom, nihče ni. To je najbolj boleč del vsega: da sem zapravila tisto, kar sem imela, v iskanju nečesa, kar ne obstaja. Naučila sem se najpomembnejše lekcije: Ne verjemi vsemu, kar vidiš na internetu... Resnica je čisto drugačna. In vse, kar sem iskala, sem že imela, a sem bila preveč slepa, da bi to videla. Ni vse zlato, kar se sveti... Včasih je najlepša stvar v življenju tista, ki jo nosimo v sebi, pa smo jo spregledali, ker smo iskali nekaj zunanjega.

Naslov dela: Dnevniški zapis Datoteka 207

Avtor dela: Lara Potrč

Mentor: Natalija Prašnički

FOTOGRAFSKI NATEČAJ

TRETJA TRIADA

1. mesto, Vida Lamovška, Zakaj skrivaš svoj pravi obraz?, OŠ Tončke Čeč Trbovlje

2. mesto, Rubi Kastelic, Ujeto v matrici , OŠ Tončke Čeč Trbovlje

3. mesto, Nina Miklič, Digitalne verige, OŠ Polzela

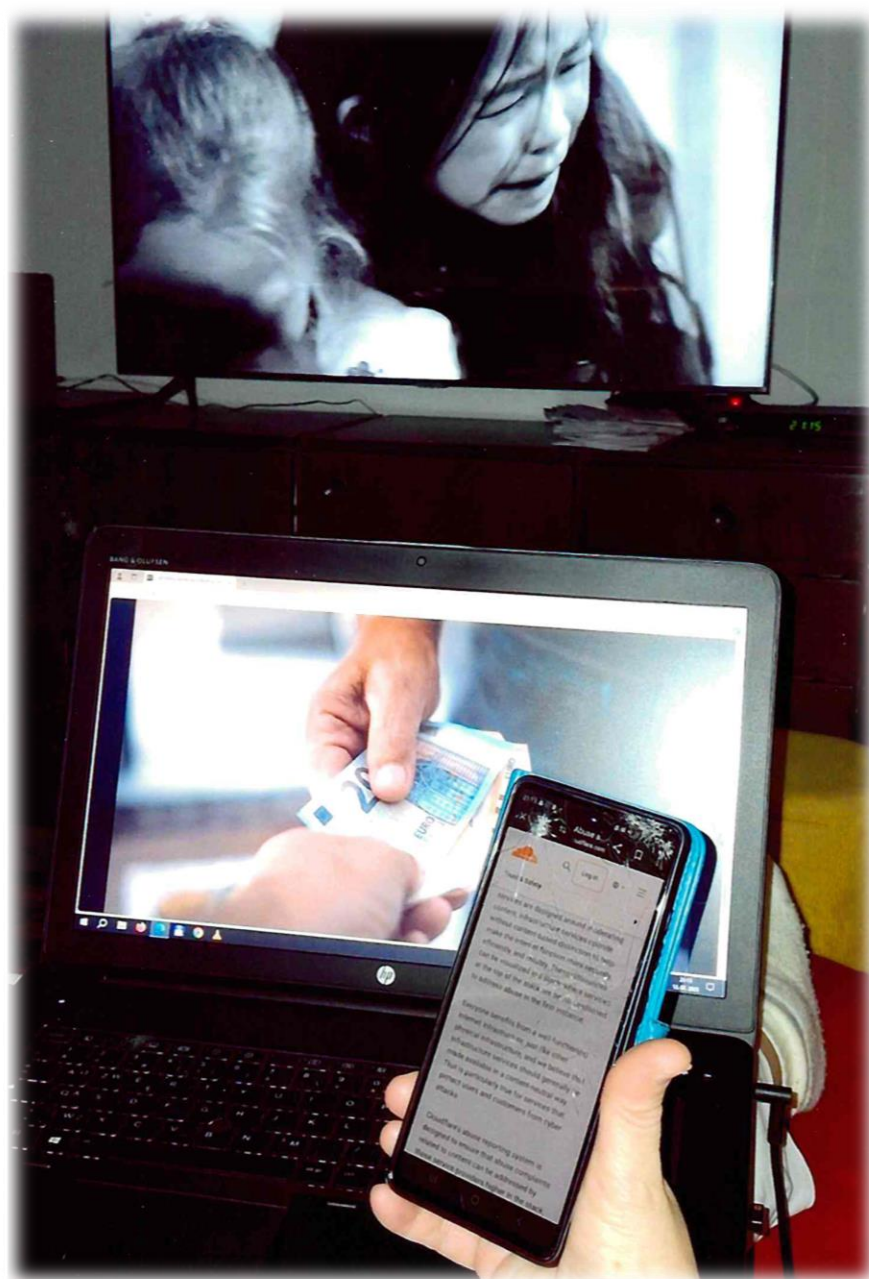

SREDNJA ŠOLA

1. mesto, Patricija Kokove, Infuzija, Ekonomska šola Novo mesto

2. mesto, Aljana Anuška Gramc, Maska zaslona, Gimnazija Ptuj

3. mesto, Ana Brinec, Strahovi spleta, Gimnazija Novo mesto

VIDEO NATEČAJ

TRETJA TRIADA IN SREDNJA ŠOLA

1. mesto, Štumbelj Joldič, [V mreži](#), Gimnazija in SŠ Rudolfa Maistra Kamnik

2. mesto, Pinija Ljubi, [Digitalno državljanstvo](#), OŠ Brestanica

3. mesto, Nina Lapuh, [Starši pazite kaj delate](#), OŠ Artiče

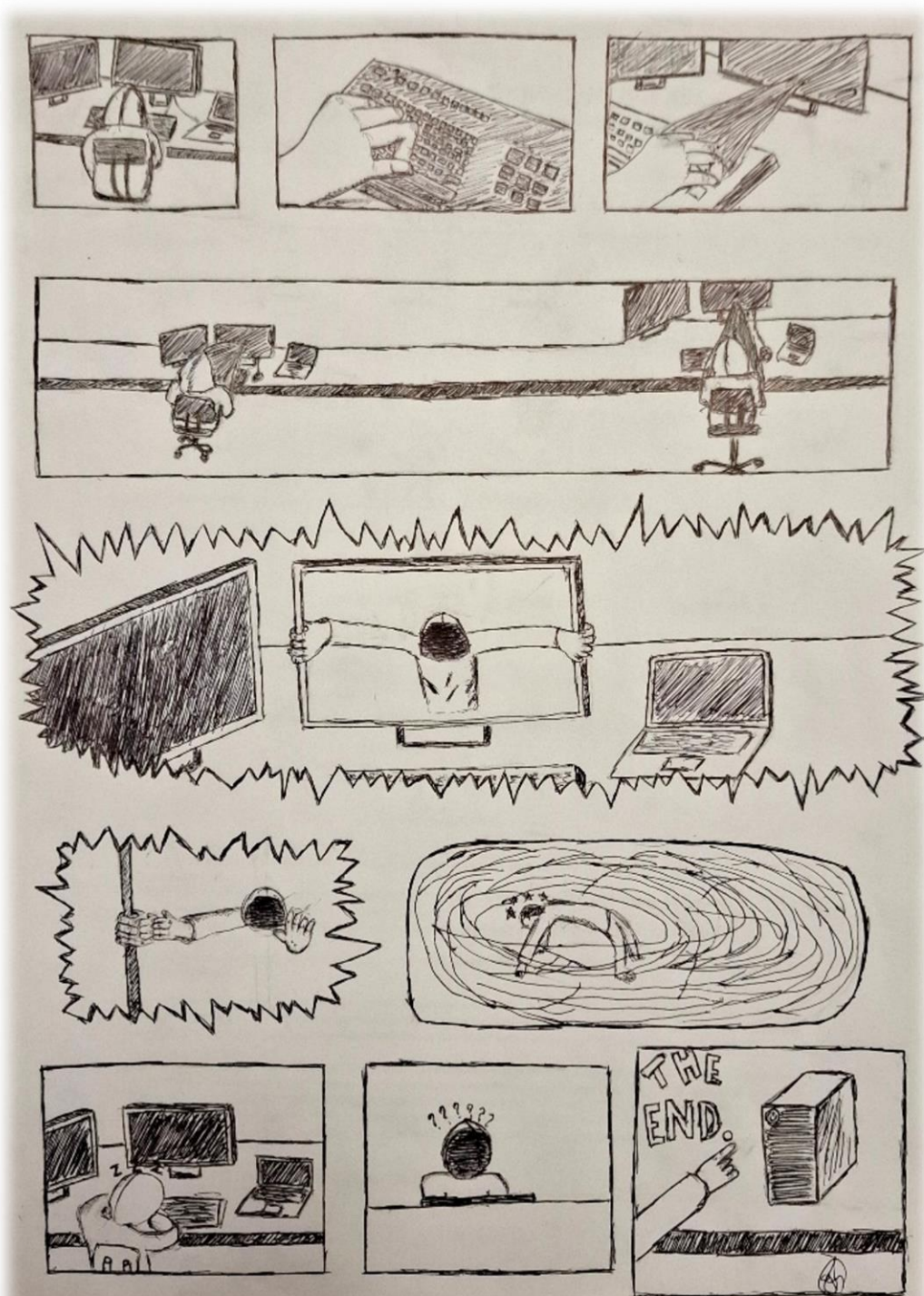
USTVARJALNI NATEČAJ

OSNOVNA ŠOLA IN SREDNJA ŠOLA

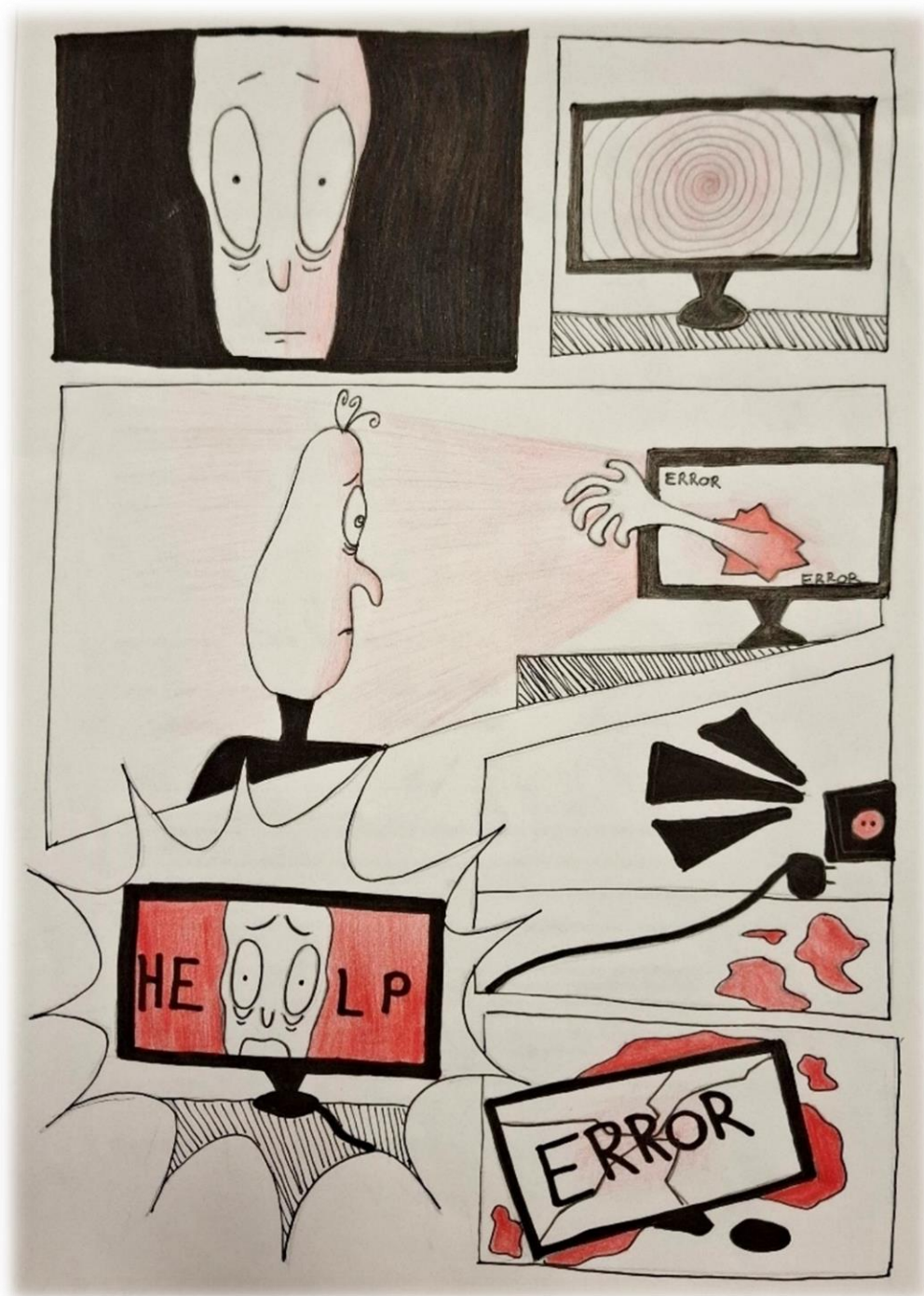
1. mesto, Miha Gebič, Računalniki in kače, niso za igrače, OŠ Stari trg pri Kolpi

2. mesto, Gabrijel Hren, Nevarnost, EGSŠ Radovljica

3. mesto, Leila Zupanc, Error, EGSŠ Radovljica

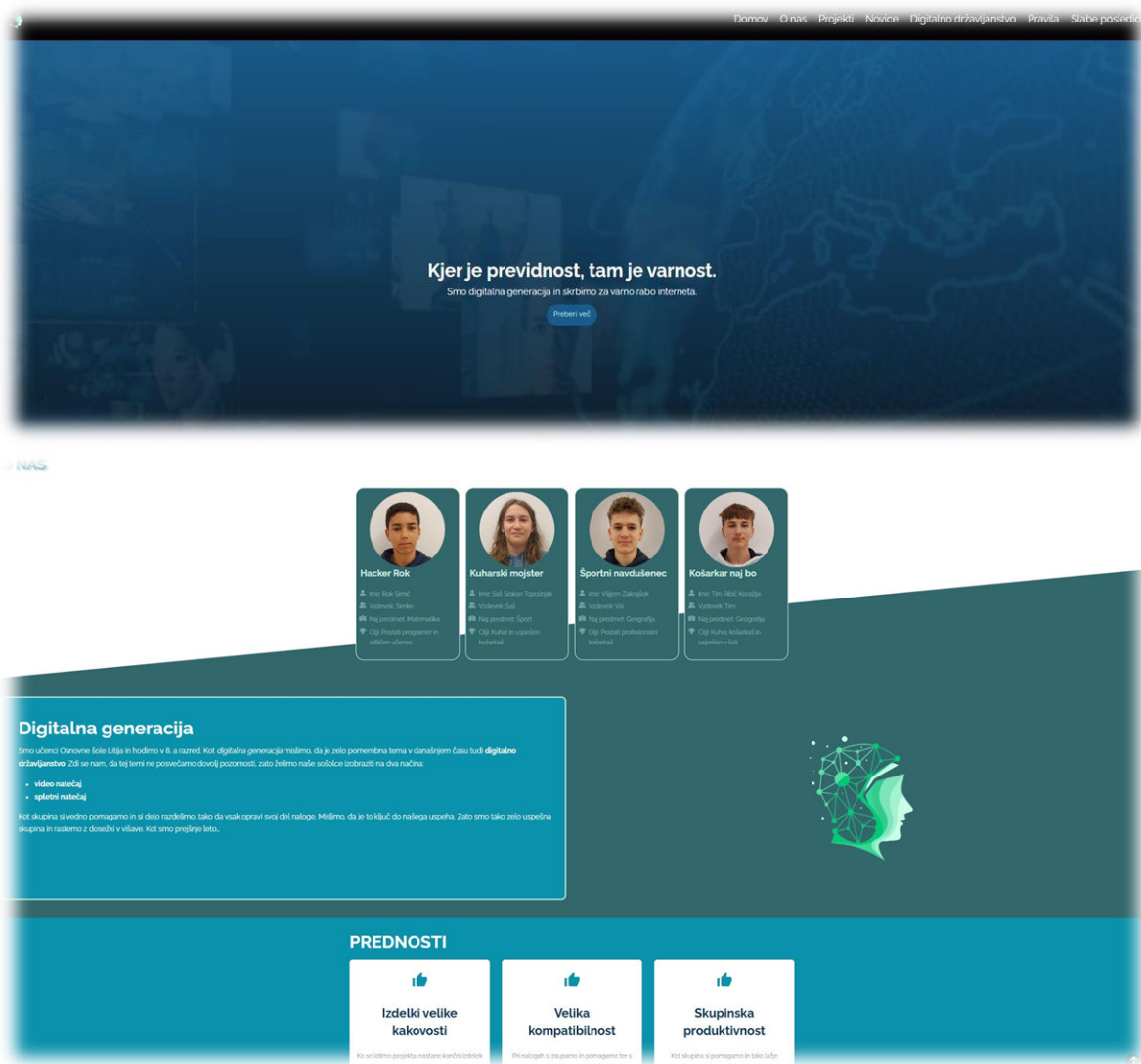

SPLETNI NATEČAJ

TRETJA TRIADA

1. mesto, ekipa Digitalna generacija: Rok Simić, Vili Zaktrajšek, Saš Slokan in Tim Ribič Koražija, OŠ Litija

DIGITALNA GENERACIJA: <https://02digital.evropavsoli.si/>

2. mesto, ekipa Postani moder digitalni državljani, Tilen Volker, Elhame Bajrami, Olta Hoti, Gašper Potočnik, Matic Čuk Mikeln in Žiga Kadiš, OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem

POSTANI MODER DIGITALNI DRŽAVLJAN <https://01digital.evropavsoli.si/>

Postani moder digitalni državljani

Spletni naslov: 01digital.evropavsoli.si/

DOMOV VARNOSTNA GESLA ELEKTRONSKA POŠTA DIGITALNI PODPIS UPORABA APLIKACIJ SPLETNA NASILJA RAČUNALNIŠKI VIRUSI
DOMENE IN KANALI KAM SE OBRINEM, ČE SEM V STISKU IZDELKI UČENCEV NAŠE ŠOLE IGRA ZA NAJMLAJŠE ODIKAJMO NASILJE

Dobrodošli na naši spletni strani, kjer bi vam radi predstavili nekaj pomembnih stvari o uporabi spleta, ki je danes nepogrešljiv del naših življenj.

VARUJO NA SPLETU

Arhivirani spletni videi: Olta Hoti, denarni videi pa: Elhame Bajrami

NA SPLETU BODI MODER DIGITALNI DRŽAVLJAN:

- Bodi spoštljiv, komuniciraj prijazno ter se izogibaj sovražnemu govoru.
- Poskrbi za svojo in varnost drugih, uporabljal močna gesla in ne deli osebnih informacij z neznanci.
- Ne nasedaj spletnim informacijam, preveri vire informacij in njihovo resničnost, ne širi neresnic.
- Bodi odgovoren in se zavedaj, da ima vsako dejanje na spletu posledice, zato objavljalj premišljeno.
- Kar objaviš na spletu, ostane tam za vedno!

Bodi vzor sebi in drugim, bodi moder digitalni državljani!

Arhivirani spletni videi: Tilen Volker, Elhame Bajrami, Olta Hoti, Gašper Potočnik, Matic Čuk Mikeln, Žiga Kadiš, vsi 9. razred (mentorica: Helena Oštrnik).

Google OŠ Prežihovega Voranca Evropa v šoli Safeski

Postani moder digitalni državljani Poganja WordPress.